

พลังคนหัวป้อม : เปลี่ยนชุมชนแออัดริมรางรถไฟ ให้เป็นบ้านและชีวิตที่มั่นคง

เรื่อง : ดร.ณิ ชัยกุล / รัตติยา พงษ์เกียรติ

เรียบเรียง : สุพรรณิ สีคะ / สุธิมา สุวรรณวิจิตร

ชุมชนหัวป้อม : เมื่อความแออัดกลายเป็นปัญหาที่รบกวนแก้ไข

หากมองผิวเผิน "ชุมชนหัวป้อม" ซึ่งเป็นชุมชนขนาดใหญ่แห่งเมืองสงขลา อาจดูเป็นชุมชนธรรมดาแห่งหนึ่งที่เติบโตและเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา แต่ในความเป็นจริงแล้วชุมชนแห่งนี้กำลังเผชิญกับปัญหาที่สะสมและส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของชาวบ้านอย่างต่อเนื่องและรุนแรง โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาเรื่องที่อยู่อาศัยและระบบสาธารณูปโภคที่เป็นพื้นฐานของความมั่นคงในชีวิต เมื่อเวลาผ่านไปบ้านเรือนที่เคยสร้างขึ้นตามกำลังทรัพย์ของแต่ละครอบครัวเริ่มเสื่อมสภาพลง บ้านเรือนหลายหลังที่ปลูกติดกันหลังคาชนกันจนเกิดความแออัด เริ่มทรุดโทรม ผุพัง และขาดความมั่นคง ยิ่งไปกว่านั้นระบบสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานที่เคยได้รับงบประมาณสนับสนุนจากโครงการบ้านมั่นคงในอดีตก็ไม่เพียงพอต่อการเติบโตของชุมชน ทำให้ถนนและซอยในชุมชนแคบเกินกว่าที่รถยนต์จะเข้าไปได้ ทางเท้าชำรุดทรุดโทรม ไม่มีระบบระบายน้ำที่มีประสิทธิภาพ จนเกิดน้ำท่วมขังและกลิ่นที่ไม่พึงประสงค์จากท่อระบายน้ำและจุดทิ้งขยะซึ่งส่งผลกระทบโดยตรงต่อสุขภาพอนามัยของคนในชุมชน ทั้งหมดนี้คือภาพสะท้อนของปัญหาที่ชุมชนหัวป้อมต้องเผชิญในทุกวัน ซึ่งเป็นที่มาของการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญที่กำลังจะเกิดขึ้น

ชาวหัวป้อมลุกขึ้นสู้! พลิกโฉมชุมชนสู่บ้านที่มั่นคงและยั่งยืน

จากปัญหาที่สะสมมานาน ชาวชุมชนหัวป้อมจึงไม่รอช้าและได้ลุกขึ้นมาหาแนวทางแก้ไขด้วยตนเอง โดยร่วมมือกับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ทั้งสมาชิกในชุมชน เครือข่ายชุมชน และหน่วยงานภาคีต่างๆ เพื่อร่วมกันวางแผนและจัดระบบชุมชนขึ้นใหม่ ซึ่งนำไปสู่การขอรับงบประมาณสนับสนุนเพื่อดำเนินโครงการปรับปรุงชุมชน ในที่ดินการรถไฟแห่งประเทศไทย ซึ่งจะเริ่มเฟสแรก จำนวน 98 ครัวเรือน แบ่งเป็นกลุ่มก่อสร้างใหม่ จำนวน 20 ครัวเรือน และกลุ่มปรับปรุง/ซ่อมแซม จำนวน 78 ครัวเรือน ด้วยงบประมาณสนับสนุนจากสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) รวมทั้งสิ้น 8,210,000 บาท ซึ่งได้รับการอนุมัติเรียบร้อยแล้วเมื่อวันที่ 9 สิงหาคม 2567 ตามแผนงานโครงการ “ที่อยู่อาศัยผู้มีรายได้น้อยในชุมชนที่ได้รับผลกระทบจากการพัฒนาระบบราง” ในเนื้อที่ 2 แปลง โดยแบ่งเป็น แปลงที่ 1 จำนวน 4 ไร่ 1 งาน 6,500 ตารางวา และแปลงที่ 2 -ไร่ - งาน 2,621.92 ตารางวา ซึ่งเป็นการพัฒนาที่อยู่อาศัยของคนในพื้นที่แห่งนี้อีกครั้ง

ในการปรับปรุงครั้งนี้ไม่ใช่แค่การซ่อมแซมบ้าน แต่คือการยกระดับความมั่นคงในที่อยู่อาศัยและคุณภาพชีวิตของชาวบ้านอย่างแท้จริง ซึ่งเป็นการบูรณาการความร่วมมือจากทุกฝ่ายเพื่อร่วมกันพัฒนาชุมชนให้ดีขึ้น และยังเป็นการแสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นตั้งใจของชุมชนหัวป้อมที่พร้อมจะเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีขึ้น เพื่อให้ปัญหาที่เคยเผชิญมาในอดีตหมดไปและทุกคนสามารถมีคุณภาพชีวิตที่ดีได้อย่างยั่งยืน

บ้านที่มากกว่าบ้าน : พลิกโฉมที่อยู่อาศัยเพื่อชีวิตที่มั่นคงของชาวหัวป้อม

สำหรับชาวชุมชนหัวป้อม "บ้าน" ไม่ได้เป็นเพียงแค่ว่าที่พักอาศัย แต่เป็นศูนย์รวมของความมั่นคงในชีวิต ด้วยความที่ในอดีตชุมชนหัวป้อมประสบกับปัญหาความแออัดและบ้านเรือนที่ทรุดโทรมตามกาลเวลา บ้านหลายหลังในชุมชนที่ปลูกสร้างตามกำลังทรัพย์เมื่อในอดีตต้องเผชิญกับความไม่มั่นคงในที่อยู่อาศัย แต่ทุกอย่างกำลังจะเปลี่ยนไป ด้วยการพัฒนาที่มุ่งเน้นความมั่นคงของที่อยู่อาศัยและการดูแลคนในชุมชนทุกช่วงวัยอย่างยั่งยืน

ในปี 2547 ชุมชนหัวป้อมได้รับโอกาสในการพัฒนาจากโครงการบ้านมั่นคง โดยได้รับงบประมาณสนับสนุน 2,750,000 บาท เพื่อปรับปรุงสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน เช่น ไฟฟ้า ประปา และถนนสำหรับสมาชิก 110 ครัวเรือน แม้ชาวบ้านจะใช้เงินทุนส่วนตัวในการก่อสร้างบ้าน แต่การพัฒนาในครั้งนั้นก็จุดเริ่มต้นของการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ ปัจจุบันมีการพัฒนาชุมชนเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของชาวบ้านอย่างครอบคลุม ด้วยการปรับปรุงชุมชนในที่ดินเดิมโดยการรื้อสร้างใหม่ และปรับปรุง/ซ่อมแซมที่อยู่อาศัย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของแผนงานโครงการ “ที่อยู่อาศัยผู้มีรายได้น้อยในชุมชนที่ได้รับผลกระทบจากการพัฒนาระบบราง”

ถึงแม้การก่อสร้างจะยังไม่เริ่มต้น แต่ชุมชนก็ได้จัดทำโมเดลการพัฒนาพื้นที่ขึ้น เพื่อให้เห็นภาพการเปลี่ยนแปลงที่กำลังจะเกิดขึ้นอย่างชัดเจน ซึ่งรวมถึงการออกแบบบ้านพักอาศัยใหม่ การจัดระเบียบโครงสร้างอาคารและระบบสาธารณูปโภคบางส่วน รวมถึงการเพิ่มพื้นที่สีเขียวและพื้นที่ส่วนกลาง เพื่อเป็นพื้นที่ทำกิจกรรมและส่งเสริมคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนอย่างแท้จริง

เงินออมสร้างบ้าน สร้างชีวิต : ใช้การออมเงินเป็นทุนพัฒนาชุมชนหัวป้อม

ชุมชนหัวป้อมได้มีการสร้างความมั่นคงด้วยการออม ถือเป็นการให้ความสำคัญกับการสร้างรากฐานที่แข็งแกร่งทางเศรษฐกิจและสังคมผ่านการออมทรัพย์ ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน และถือเป็นการต่อยอดเงินออมเพื่อคุณภาพที่ดีขึ้นของคนในชุมชน โดยเงินออมที่สะสมมาจะถูกนำไปใช้เป็นทุนหมุนเวียนให้สมาชิกสามารถกู้ยืมเพื่อประกอบอาชีพ สร้างรายได้ และยกระดับคุณภาพชีวิต นอกจากนี้ ชุมชนยังได้จัดตั้งกองทุนสวัสดิการ เพื่อดูแลสมาชิกในยามเกิด แก่ เจ็บ หรือตาย รวมถึงจัดตั้งกองทุนเพื่อการศึกษาสำหรับเด็กนักเรียนในชุมชน เพื่อสนับสนุนให้เยาวชนมีโอกาสทางการศึกษาอย่างเท่าเทียมกัน

การดำเนินการเหล่านี้สะท้อนให้เห็นถึงความมุ่งมั่นของชุมชนในการช่วยเหลือและดูแลซึ่งกันและกันอย่างเป็นระบบ และเพื่อเพิ่มความมั่นคงยิ่งขึ้นชุมชนหัวป้อมยังได้เชื่อมโยงเครือข่ายกับกองทุนรักษาดินรักษาน้ำ เพื่อสร้างความปลอดภัยในที่อยู่อาศัยให้กับสมาชิกทุกคน และชุมชนก็ยังได้พัฒนากลุ่มออมทรัพย์ของชุมชนหัวป้อมในการเข้าสู่ระบบสหกรณ์เคหสถานเครือข่ายบ้านมั่นคงเมืองสงขลา จำกัด เมื่อวันที่ 20 มีนาคม 2568 ถือเป็นการยกระดับการบริหารจัดการเงินทุนให้มีประสิทธิภาพและโปร่งใสมากขึ้น ณ เดือนกรกฎาคม 2568 สหกรณ์ฯ มีเงินทุนสะสม 45,000 บาท การเปลี่ยนผ่านครั้งนี้ไม่เพียงแต่ช่วยเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงแหล่งทุน แต่ยังเสริมสร้างความสามัคคีและความเป็นเจ้าของร่วมกันในชุมชนอีกด้วย การออมทรัพย์จึงเป็นมากกว่าแค่การเก็บเงิน แต่เป็นการสร้างรากฐานที่มั่นคงให้กับชุมชน เป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยให้ชาวชุมชนหัวป้อมสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตได้อย่างยั่งยืนและครบวงจร

จากซอยแคบสู่ชุมชนน่าอยู่ : การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสภาพแวดล้อมในชุมชน

แม้ว่าในอดีตชุมชนหัวป้อมจะเคยได้รับงบประมาณจากโครงการบ้านมั่นคงเพื่อพัฒนาระบบสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานมาก่อนแล้ว แต่ก็ยังไม่ครอบคลุมและเพียงพอต่อการแก้ปัญหาที่สะสมมานาน ส่งผลให้ปัจจุบันชุมชนยังคงเผชิญกับปัญหาเดิมๆ เช่น ซอยที่แคบและทางเท้าที่ชำรุด การขาดระบบระบายน้ำที่มีประสิทธิภาพ ทำให้น้ำท่วมขัง มีกลิ่นจากท่อระบายน้ำและจุดทิ้งขยะ รวมถึงไม่มีพื้นที่ส่วนกลาง ซึ่งส่งผลกระทบโดยตรงต่อการใช้ชีวิตและสุขอนามัยของคนในชุมชน

จากปัญหาเหล่านี้ ชุมชนหัวป้อมจึงได้ร่วมกันวางแผนการพัฒนาเพื่อยกระดับโครงสร้างพื้นฐานให้ตอบโจทย์การใช้ชีวิตของทุกคน ในการพัฒนาจะมุ่งเน้นการแก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบ โดยใช้โมเดลการพัฒนาในพื้นที่เดิมเพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงที่ยั่งยืน ปรับปรุงและจัดระเบียบระบบสาธารณูปโภค มีการวางแผนปรับปรุงระบบต่างๆ ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ทั้งในส่วนของถนนทางเข้า-ออก ระบบระบายน้ำ เพื่อแก้ปัญหาน้ำท่วมขังและช่วยให้การสัญจรสะดวกขึ้น เพิ่มพื้นที่สีเขียวและพื้นที่ส่วนกลาง จัดสรรพื้นที่ใหม่จะช่วยเพิ่มพื้นที่ส่วนกลางให้กระจายไปทั่วทั้งชุมชน จัดการปัญหาน้ำท่วมขังอย่างเป็นระบบจะช่วยขจัดกลิ่นเหม็นจากท่อระบายน้ำได้อย่างยั่งยืน นอกจากนี้ การจัดการพื้นที่ทิ้งขยะใหม่และส่งเสริมการจัดการขยะอย่างถูกวิธีในชุมชนจะช่วยลดกลิ่นไม่พึงประสงค์และทำให้ชุมชนสะอาดขึ้น เพื่อให้สมาชิกมีพื้นที่สำหรับทำกิจกรรมร่วมกันมากขึ้น ซึ่งไม่เพียงแต่ส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างคนใน

ชุมชน แต่เป็นการสร้างโอกาสใหม่ๆ ให้กับชุมชนหัวป้อม ทั้งในด้านความปลอดภัย ความสะอาด และการใช้ชีวิต ร่วมกันอย่างมีคุณภาพ

“รวมคน รวมเงิน รวมกลุ่ม” : พลังออมเล็กๆ สู้ทุนภายในเพื่อเปลี่ยนชีวิตคนหัวป้อม

ชุมชนหัวป้อมมีการรวมกลุ่มกันอย่างเหนียวแน่น มีการสร้างทุนภายในเพื่อสร้างความเข้มแข็งของสมาชิก โดยมีกองทุนรักษาดินรักษากำแพง และกลุ่มออมทรัพย์เพื่อที่อยู่อาศัยชุมชนหัวป้อม ซึ่งก่อตั้งขึ้นตั้งแต่ พ.ศ 2547 เมื่อครั้งทำโครงการบ้านมั่นคงในช่วงแรก โดยมีเป้าหมายหลัก คือ “ออมทรัพย์เพื่อที่อยู่อาศัย” สำหรับการชำระค่าเช่าที่ดิน และ “รวมคน รวมเงิน รวมกลุ่ม” เพื่อเป็นการบริหารจัดการและกระจายคนทำงาน อีกทั้งเป็นการฝึกแนวคิดของชุมชนในการสะสมทุนภายในเพื่อนำไปสู่การพึ่งตนเองลดการพึ่งพาภายนอก แบ่งหมวดการออมทรัพย์ ดังนี้

1. ออมเพื่อที่อยู่อาศัย (ค่าเช่าที่ดินการรถไฟฯ) ขั้นต่ำ 100 บาทต่อเดือน
2. ออมทรัพย์ (ปล่อยกู้ให้กับสมาชิก) ขั้นต่ำ 100 - 500 บาทต่อเดือน
3. ออมวันละบาท (เจ็บป่วยเสียชีวิต) 30 บาทต่อเดือน
4. ออมเพื่อซ่อมบำรุงระบบสาธารณูปโภค เช่น ซ่อมประปา ไฟฟ้า ทาสีชุมชน
5. เงินกู้ฉุกเฉิน เพื่อช่วยเหลือกรณีฉุกเฉิน เช่น ยามเกิดอุบัติเหตุหรือตกงาน

รูปแบบการเก็บรวบรวมเงินออมแบ่งออกเป็น 5 โซนพื้นที่ และแต่ละโซนนำเงินมาส่งให้กับคณะกรรมการกลุ่ม ปัจจุบันมีเงินออมสะสมรวมทั้ง 5 โซน 180,955 บาท และมีกฎระเบียบกลุ่มออมทรัพย์ ดังนี้ 1) การเข้าร่วมกลุ่มต้องเป็นสมาชิกที่อาศัยอยู่ในที่ดินของ รฟท. และได้รับผลกระทบจากระบบราง สมัครเข้าร่วมกลุ่ม 2) ออมทรัพย์ทุกวันที่ 8 ของเดือน ณ ศาลาชุมชนหัวป้อม 3) ถ้าสมาชิกลาออกจากกลุ่มออมทรัพย์ การจ่ายเงินคืนให้กับสมาชิกต้องมีมติในที่ประชุม 4) ชี้แจงเงินเข้า-ออกภายในกลุ่ม การถอนเงินจากธนาคารต้องมีมติในที่ประชุมทุกครั้ง คนทรงสมบัติบัญชีเป็นลักษณะ 2 ใน 3 คน

กลุ่มออมทรัพย์ยังมีสวัสดิการให้สมาชิกกู้เงินหมุนเวียนเพื่อประกอบอาชีพหรือเงินกู้ฉุกเฉิน โดยมีเกณฑ์การพิจารณาขอกู้จากยอดออมสะสมที่ผ่านมา เป็นสมาชิกของกลุ่มออมทรัพย์ ต้องมีเงินสมทบ 10% มีอาชีพ/รายได้ ทำสัญญาเช่าที่ดินถูกต้อง/มีแบบแปลนบ้าน/ขนาดบ้านที่ชัดเจน และให้ความร่วมมือกับกลุ่มเป็นอย่างดี

จากข้างต้นจะเห็นได้ว่าการมีกองทุนและกลุ่มออมทรัพย์ เป็นหัวใจสำคัญที่สร้างความมั่นคงในชีวิตให้กับสมาชิกในระยะยาว ทั้งในด้านการเงิน ที่อยู่อาศัย สวัสดิการสังคม และความสามารถในการพึ่งพาตนเอง เนื่องจากสมาชิกของโครงการบ้านมั่นคงเป็นผู้มีรายได้น้อยและมักมีรายได้อันไม่แน่นอน ดังนั้น การที่ชุมชนสร้างทุนภายในเป็น

ของตัวเอง ทำให้สมาชิกลดการพึ่งพาเงินกู้ธนาคารหรือแหล่งเงินทุนที่มีดอกเบี้ยสูงได้ อีกทั้งการมีสวัสดิการเงินกู้หมุนเวียนเพื่อประกอบอาชีพ ยังเป็นการเปิดโอกาสให้คนในชุมชนมีช่องทางในการสร้างรายได้และพัฒนาศักยภาพทางเศรษฐกิจของตนเอง นอกจากนี้ กองทุนและกลุ่มออมทรัพย์ของชุมชนหัวป้อมยังเป็นเสมือน “ตาข่ายความปลอดภัย” ที่คอยรองรับความเสี่ยงในชีวิตของสมาชิก โดยเฉพาะอย่างยิ่งกองทุนออมวันละบาท ที่ช่วยให้สมาชิกมีเงินสำรองสำหรับเหตุฉุกเฉิน เช่น การเจ็บป่วยหรือเสียชีวิต ซึ่งเป็นเรื่องที่ส่งผลกระทบโดยตรงต่อฐานะทางการเงินของครอบครัว เงินกู้ฉุกเฉิน ช่วยให้สมาชิกได้รับความช่วยเหลืออย่างรวดเร็วเมื่อเกิดอุบัติเหตุหรือตงงาน ทำให้สามารถผ่านพ้นช่วงเวลาที่ยากลำบากไปได้โดยไม่ต้องกังวลกับเรื่องเงินสำรอง กองทุนเพื่อซ่อมบำรุงสาธารณูปโภค ช่วยให้คุณภาพชีวิตขั้นพื้นฐานดีขึ้น เช่น การมีน้ำประปาหรือไฟฟ้าที่ใช้งานได้ตามปกติ ซึ่งสะท้อนถึงการดูแลสุขภาพความเป็นอยู่ที่ดีของคนในชุมชน

นอกจากนี้ การรวมกลุ่มอย่างเหนียวแน่นและกฎระเบียบที่ชัดเจนแสดงให้เห็นว่าชุมชนมีโครงสร้างการจัดการที่เป็นระบบ การบริหารเงินทุนร่วมกันในรูปแบบของกลุ่มออมทรัพย์ยังช่วยส่งเสริมความรับผิดชอบร่วมกัน และสร้างความไว้วางใจในหมู่สมาชิก อีกทั้งหลักการ "รวมคน รวมเงิน รวมกลุ่ม" ยังเป็นการฝึกให้คนในชุมชนรู้จักคิด วางแผน และร่วมมือกันแก้ไขปัญหา จะทำให้ชุมชนหัวป้อมสามารถพึ่งพาตนเองได้ ซึ่งเป็นรากฐานที่สำคัญที่สุดของการพัฒนาคุณภาพชีวิต

การส่งเสริมเศรษฐกิจในครัวเรือน/ชุมชน

ชุมชนหัวป้อมเป็นหนึ่งในพื้นที่ยุทธศาสตร์ในจังหวัดสงขลา ด้วยทำเลที่ตั้งซึ่งอยู่ใกล้กับทะเลสาบและใจกลางเมือง ทำให้ชุมชนแห่งนี้มีศักยภาพสูงในการเข้าถึงแหล่งงานและโอกาสทางเศรษฐกิจที่หลากหลาย แต่เดิมคนในชุมชนมีอาชีพหลัก คือ รับจ้างทั่วไป ค้าขาย ธุรกิจส่วนตัว ลูกจ้างหน่วยงานรัฐ และชาวประมง รวมถึงการปลูกผักสวนครัวเพื่อหารายได้เสริม รายได้ของคนส่วนใหญ่จะอยู่ที่ประมาณ 5,000 - 20,000 บาท

หลังจากดำเนินโครงการบ้านมั่นคงเพื่อสร้างความมั่นคงในที่อยู่อาศัย ชุมชนหัวป้อมได้รับการสนับสนุนจากเทศบาลนครสงขลา ซึ่งเข้ามาช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตด้วยการจัดอบรมส่งเสริมอาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดและทักษะที่สามารถนำไปสร้างรายได้ได้จริง การอบรมเหล่านี้ไม่ใช่เพียงแค่การให้ความรู้ แต่ยังเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญในการสร้างอาชีพและเพิ่มรายได้ให้กับคนในชุมชน การอบรมที่สำคัญ ได้แก่ **งานฝีมือและอาหาร** การทำขนมจีบ ซาลาเปา กะหรี่ปั๊บ พุ่มขันทมาศ และลูกประคบ ซึ่งเป็นทักษะที่สามารถนำไปต่อยอดเป็นธุรกิจขนาดย่อมได้ทันที **งานประดิษฐ์** การทำดอกไม้จันทน์ ซึ่งเป็นโอกาสในการสร้างรายได้ในช่วงเทศกาลสำคัญ **การเกษตร** การเพาะเห็ดโคน ซึ่งเป็นการส่งเสริมอาชีพที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตเดิมและสามารถสร้างรายได้ที่มั่นคง

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในชุมชนหัวป้อมแสดงให้เห็นว่าการสนับสนุนที่ตรงจุดจะสามารถสร้างผลลัพธ์ที่ยิ่งใหญ่ได้ เมื่อคนในชุมชนมีโอกาสในการเรียนรู้ทักษะใหม่ๆ ที่นำไปสู่การสร้างอาชีพและรายได้ที่เพิ่มขึ้น ก็จะส่งผลโดยตรงต่อการยกระดับคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้นตามมา นี่คือการเปลี่ยนผ่านจากชุมชนที่พึ่งพิงงานรับจ้างไปสู่ชุมชนที่มีความสามารถในการสร้างสรรค์และบริหารจัดการอาชีพของตัวเอง

การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชน

จากเดิมที่ชุมชนห้วยป้อมต้องเผชิญกับปัญหาสภาพแวดล้อมที่ย่ำแย่ ไม่ว่าจะเป็นน้ำท่วมขัง การขาดที่จอดรถ ไปจนถึงกลิ่นไม่พึงประสงค์จากขยะและท่อระบายน้ำ แต่ด้วยความมุ่งมั่นของคนในชุมชน วันนี้ห้วยป้อมกำลังจะถูกยกระดับให้ดีขึ้นอย่างเห็นได้ชัด ชุมชนได้ร่วมกันสร้าง "โมเดลการพัฒนา" เพื่อแก้ไขปัญหาในที่ดินเดิม โดยเน้นการสร้างสรรคสภาพแวดล้อมใหม่ที่น่าอยู่กว่าเดิม ซึ่งประกอบไปด้วย **พื้นที่สีเขียว** เพิ่มความร่มรื่นและเป็นปอดให้กับชุมชน **ระบบสาธารณูปโภค** จัดการระบบระบายน้ำและขยะอย่างมีประสิทธิภาพ และ **ความปลอดภัย** ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากเทศบาลนครสงขลาในการติดตั้งกล้อง CCTV และลูกระนาด เพื่อความปลอดภัยของทุกคน

ชุมชนห้วยป้อมมีผู้นำที่ดี มีการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ และสมาชิกที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการทำกิจกรรมร่วมกัน จึงถูกยกให้เป็นชุมชนนาร่องในพื้นที่เขตเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลาที่มีการใช้รูปแบบการแก้ไขปัญหาปรับปรุงชุมชนในที่ดินเดิมของการรถไฟแห่งประเทศไทย ได้รับการการยอมรับจากหน่วยงานท้องถิ่นท้องถิ่นและชุมชนในเขตพื้นที่ใกล้เคียงเข้ามาร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการขับเคลื่อนงานบนที่ดินของการรถไฟแห่งประเทศไทย

จากปัญหาสู่พลังชุมชน สร้างความมั่นคงในทุกมิติของชุมชนห้วยป้อม

การเดินทางของชุมชนห้วยป้อมเป็นบทเรียนที่แสดงให้เห็นว่าปัญหาที่ดูเหมือนจะแก้ไขไม่ได้ สามารถกลายเป็นพลังขับเคลื่อนที่ยิ่งใหญ่ได้ ด้วยความมุ่งมั่นและความสามัคคีที่เกิดขึ้นจากภายใน ชุมชนห้วยป้อมได้เปลี่ยนความแออัดและความไม่มั่นคงในอดีตให้กลายเป็นรากฐานที่มั่นคงสำหรับอนาคต

จากปัญหาที่อยู่อาศัยที่ทรุดโทรมและระบบสาธารณูปโภค สู่การพลิกโฉมชุมชนด้วยโครงการบ้านมั่นคงและการออกแบบพื้นที่ใหม่ที่ตอบโจทย์ชีวิตของคนทุกวัย การพัฒนาไม่ได้หยุดอยู่แค่ตัวอาคารบ้านเรือน แต่ยังรวมไปถึงการสร้างทุนภายในผ่านกลุ่มออมทรัพย์ที่ทำให้สมาชิกมีทั้งเงินทุนสำรองใช้ในยามฉุกเฉินและโอกาสในการกู้ยืมเพื่อสร้างอาชีพ นอกจากนี้ การอบรมเสริมสร้างอาชีพจากเทศบาลนครสงขลาได้จุดประกายรายได้ใหม่ๆ ให้กับคนในชุมชนที่จะทำให้พวกเขาเปลี่ยนสถานะจากผู้รับจ้างไปสู่ผู้ประกอบการรายย่อยที่มีศักยภาพ และชุมชนยังได้ร่วมกันสร้างโมเดลการพัฒนาเพื่อแก้ปัญหาน้ำท่วม มลภาวะ สร้างพื้นที่สีเขียวและเพิ่มความปลอดภัยด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัย

ด้วยเหตุนี้ ชุมชนห้วยป้อมจึงเป็นมากกว่าแค่การปรับปรุงที่อยู่อาศัย แต่เป็นการสร้างความมั่นคงในทุกมิติ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ความสำเร็จนี้เกิดขึ้นจากผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ สมาชิกที่ร่วมมือกันอย่างแข็งขัน และการสนับสนุนจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ทั้งหมดเป็นบทพิสูจน์ว่า “พลังของชุมชน” คือหัวใจสำคัญของการพัฒนาที่ยั่งยืน